پېغام

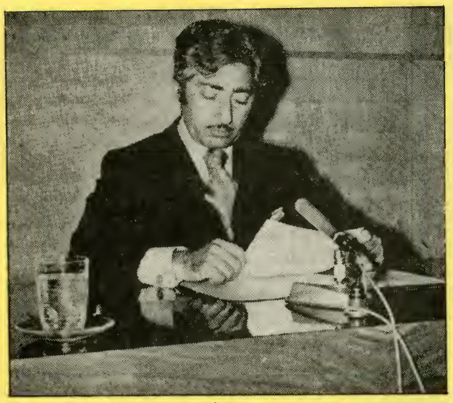

محمد موسیٰ شفیق

سریزه : الحاج ننګیال

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیغام

وینا وال : محمّد موسیٰ شفیق

سریزه : الحاج ننگیال

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکتاب نوم : پیغام
وینا وال : محمدموسی شفیق
سریزه : الحاج ننگیال
خطاط : نورالدین هنریار
خپروونکی : فرهنگ جهاد
نیټه : د ۱۳۶۷ لمریزکال دثورمیاشت

دفرهنگ جهادبیستی او بانکی پته

P. o Box No. : 1107
G. P. O
پشاور پاکستان

حساب بانکی : حبیب بانک 3014
میوه مندوی برانچ
پشاور پاکستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

پیغام او شفیق

۱- پیغام

پیغام دشهید شفیق «دده په قول» دلالهانده او وارخطا زلمیتوب دوخت یر رنګین سوغات دی او ددوی دژوند دیوې ټاکلی دورې تأثرات او خاطرې.

پیغام د مرحوم شفیق د دارالعلوم دزده کړې د دورې ادبي پانګه ده او د هغه مهال سره یه چې شفیق د مصر او امریکي د لوړو تحصیلاتو د دوسته د سترو دولتي پوستونو له شا د هغې ارمان کړی او ویلي دي: «... که زه د دې او س نه یدې کم او کیف خبر وای ما به له هر یو کال ند په هماغه تنګ، تریو او تپه تیاره دارالعلوم کې دوه او دری کلونه جوړ کړای وای».

خو مرحوم شفیق د نن وارخطا او لالهانده زلمي دیوه شاعر، ادیب او لیکوال په صفت دومره نه پیژني. د هغه وزارت او صدارت او په مجموع کې سیاست ددوی هنر او فن ترڅپل سیوري لاندې داسې پټ کړی چې نن د مرحوم شفیق د پاخه فن نه ډیر لږ کسان خبر تیا لري په افغانستان کې چې هر فنان، لیکوال او ادیب سترو دولتي پوستونو او لوړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

اجتماعي او اداري موقف ته رسېدلی دی هغوی بیا خپل فن او هنر ته داسې دمه ورکړې چې بیا یې ځکه څرګړ ګکنۍ آثار لولی او حال یې ګوري - داګومان هم نشی کولی چې دا دی د پرون هغه سترګور لیکوال او وېناوال وی چې دی یې اثر مطالعه کوي.

نن هم زموږ د جهاد مشران چې ښوا لیکوال هم ؤ وېناوال هم او - صحافیان هم هغه د پرون لیکوال نه بریښي کوم چې په شرعیات - عرفان - قضا ادب - کهیځ - پیام حق - ورانګه او . . . خپرونو کې لیده کېدل ،

دلته د مرحوم ماستر فضل کریم د « لیکوال مړشو » لیکنه سرې ته دکا نې کرښنه وبریښي ، او زه خیله چې مرحوم شفیق څومره دیو شاعر ، لیکوال او ادیب په صفت پیژنم دومره یې دوزیر او صدراعظم په نامه نه پیژنم ، ځکه د ده لیکوالی او په مجموع کې فن ابدي دی او تلپاته . نن هم د شفیق فن ژوندی دی او سبا هم د هغه وزارت او صدارت نور نه لیده کېږي خو « پیغام » او « عبقریان » به یې تر قیامته ژوندي وي او همدغه ورد دوی نور لیکنې او شعرونه هم .

د شفیق پیغام چې څومره د پرون ځوانانو ته د بیدارۍ د جرس حیثیت درلود نن هم هماغه تأثیر ، ولوله او جذبه لري او د نن زلمي هم ورته اړ دی او هم وږ . دغه پیغام دځه مشخصو او موسمي حالاتو او شرایطو پیغام ندی . دا پیغام د پرون له پاره هم ؤ د نن هم دی او د سبا هم دغه پیغام تېروختونو سترګو ته د روي او نزاره یادونه راسپړي له نن هم خبري کوي او د راتلونکی بڼه هم نیسي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

شفیق پخپله لیکي:

«زما نوم محمد موسی شفیق دی پلار مې مولوي محمدابراهیم کاموي نومېږي. زموږ کورنۍ د ننګرهار ولایت دکامې په سیمه کې اوسېږي او یوا وږد علمي تاریخ لري.

زه پخپله دکابل په ښارکې چېرته چې زما پلار ډېره موده کارکاوه د ۱۳۰۸ هـ ش کال دجوزا په پنځمه زیږېدلی یم.

زما رسمي تحصیلات په ابتدایي مرحله کې دکامې اوکابل په مکتبونوکې بنه نیولې بیا وروسته د پلار په اراده اوامر د ننګرهار ولایت دنجم المدارس په مدرسه کې شامل شوم. دوه کاله وروسته دکابل عربي دارالعلوم مدرسې ته راغلم چېرته مې چې دولسم صنف خلاص کړاو مولوي ترې راووتلم، دمدرسې وروسته په شاهي دارالتحریرکې مقررشوم اوبیا وروسته د پوهنې وزارت لخوا مصرته د تحصیل لپاره ولېږل شوم او د هغه ځای نه د تحصیل دختم نه وروسته امریکې ته ولاړم.

زما د تحصیل درجه داده؛

دبکلوریا معادله شهادتنامه دکابل له عربي دارالعلوم څخه، دلیسانس

(c) ketabton.com: The Digital Library

شهادتنامه له مصر څخه ، په عدلي چارو کې د ماسترۍ شهادتنامه له مصر څخه ، په مقایسوي حقوقو کې د ماسترۍ شهادتنامه له امریکې څخه.

د مورژبه مې پارسي او د پلار مې پښتو ده او ما ورسره عربي او انګلیسي هم لوستلې دي

زما په تربیه کې لومړی مؤثر شخص زما پلار دی دهغه د پروړ مشبتو افکارو ما کې تاثیر کړیدی او ځینې هغه نظریات یې هم په ما تحمیل شوي چې د خپلې زمانې د پاره هغه ته مفید ښکاره کېدل مګر اوس دیو منفي - جریان شکل لري. زما پلار د هغه او بږد او حساس ماموریت له کبله چې د افغانستان په اوسنی او پخوانی دوروکې یې سرته رسولی د افغانستان په تاریخ کې دیو معین ذهنیت نمایندګي کوي ، زه په خپله په خپل ځان کې د هغه د مثبتو او کټورو نظریاتو تاثیرات ګورم ، د هغه نه وروسته په اجتماعي ژوند کې د پښتو ځینو نومیالیو ادیبانو هم په تربیه کې برخه اخیستې ده او په دارالعلوم کې د مولانا غلام نبي کاموي اثر زما په فکر باندې د - مخصوصې یادونې وړ دی .

په مصر کې مې د ښاغلي « داوي » نه هم ډېره مستقیمه استفاده وکړه او د قاهرې ثقافتي محیط د رسمي تحصیل نه علاوه زما د فکر په وسعت باندې زیات تأثیر وکړ ، د امریکې سفر او اقامت د غربي ژوندانه د طرز سره آشنا کړم او بالاخره د دې مختلفو مؤثراتو د تفاعل په نتیجه کې ما سره هم یو شمېر ثابت نظریات د ژوندانه په باب کې پیدا شول چې زه ورته خپله لاره وایم او د ډېر دوستان لرم چې موافقه ورسره لري .

زما فعالیت د حقوقو او قوانینو په ساحه کې دی وظیفه مې د عدلیې

(c) ketabton.com: The Digital Library

په وزارت کې د قوانینو د لوی مدیریت اداره او د حقوقو او سیاسي علومو په پوهنځي کې د خاص بین المللی حقوقو او د مقایسوی حقوقو تدریس دی.

جرایدو او مجلاتو ته مقالې هم لیکم او کله کله مې ښوا شعر هم وایه او اوس هم د شعر شیطان کله کله راباندې پیښه کوي...*

شفیق لیکلی: جراید و او مجلاتو ته هم مقالې لیکم او کله کله مې ښواهم شعر وایه او اوس هم راباندې کله کله د شعر شیطان پیښه کوي. خوزه داوایم چې مرحوم شفیق دري او پښتو ادب ته د روند، مثالي او بنسټیز کارکړې دوی د لنډې کیسې لیکلو لارې په غښتنه کړي او د نوي لیکوالو له پاره یې ځای په ځای د خپل فکر او فن د یوې ځلولې دی دوی معیاري افسانې و لیکلې د فن په لحاظ په ټول پوره او د چاپېریال د مسلط شرایطو او ښې انځورګرې او د ټولنې د نیمګړتیاو د سمون په لارکې د زده کړې ور.

هغه وخت چې افسانې لا د هیواد په خپرونو کې غزونې نه وې کړې. په دې ډول شفیق په پښتو ادب کې د لنډې کیسې او انقلابي شعر د کاروان جرس وغږاوه او په پوره ډاډ سره ویلای شو چې که مرحوم شفیق سیاست او اداري بوختیا نو نه وی مصروف کړی نن به د دوی فن د پښتو او دري ادب داوج موج او معراج پورې د رولی وای او ادبیاتو ته به یې د خپل لوړ استعداد او نبوغ له مخې داسې هراړخیز کارکړی وُ چې د تخلیق او تحقیق په دواړو ډګرونو کې به یې په سیمه کې بر او لوړ مقام ګټلی وای.

---

* – اوسنی لیکوال د ۱۳۴۱ لمریز چاپ

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ښاغلي د شفیق او څو نورو کوټو په شمیر لیکوالو او ادیبانو ځانګړنه وي چې په دوارو ژبو دري او پښتو کې یې پاخه معیاري او کره ادبي او هنري آثار رامنځ ته کړي دي داسې چې لوستونکي دا نشي احساسولی چې دلیکوال مورنۍ ژبه کومه ده .

د مرحوم شفیق دري او پښتو افسانې چې څوک لولي نو دا توپیر ورته ګران شي څو پریکړه وکړي چې پښتو لیکنه یې پخه وکمني اوکه دري.

دا د شفیق د هغه مهال ادبي فن پارې وې چې ده لا د ځوانۍ او تحصیل شیبې تیرولې او سرې دا تکل کولای شي چې وروسته به د دوی فن څو مره پرمختګ او ارتقایي منزل وهلی وي . د دوی د ځوانۍ لیکنې له یوه ځانګړې کره او استادانه انداز او اسلوب څخه برخمنې دي .چې د دوی نبوغ ، استعداد او ذوق په ښه توګه ترې څرګندیدای شي.

پدې دول ویلای شو چې که څه هم شفیق د ځینو وجوهاتو له مخې د کمیت په لحاظ لږ ادبي آثار پری ایښي خو د کیفیت په لحاظ دیوه استادانه ، معیاري او د ژوند او شرایطو د غوښتنې سره برا موادا او د الهام او پیغام از اکلی یکی ډیری موندلی شي.

. ویل کیږي چې شفیق د داود خان له کودتا وروسته په زندان کې هم ارزښتناکه لیکنې او پلټنې کړې او د قرآن کریم تفسیر یې کښلی دی چې که له منځه نه وی تللی دا به زموږ د اسلامي فرهنګ د بډاینې ډیره لویه پانګه وی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

شفیق د خپل فن په هنداره کې

شفیق انقلابي شاعر ؤ- د هغه شاعري او په مجموع کې فن د پرګنو له هیلو او ارمانونو سره تړلی ؤ او د هغه د فن خښتې او مساله د ټولنې او چاپیریال وضعه او مسلط شرایط وو.

شفیق د یره دراک او سترګور وینا وال په توګه د خپل ولس ستونزې او دردونه د شعر په ژبه بیانول او د فن او هنر په ګوتو یې د هغو سمون او علاج انځوراوه، د هغه فکر، ورځ او خیال لوړ- نظرېې ځیرؤ او ژور.

هغه د خپلو خلکو پر دردونو دردېده - د ولس درد د هغه خپل درد ؤ د قام مصیبت د هغه مصیبت ؤ او د وګړو پرېشانی او بد حالی د هغه خپله پرېشاني وه ګویا هغه د خپل وجود په زره زره د غریب، مظلوم، وږی بې کوره او کړېدلی هره سا نده - هرفریاد- هردرد او هر کړاو داسې محسوساوه لکه چې په ده خپله تېرېږي او دي ځان په ټوله معنا د هغه په ځای ګڼي دازما خبره نده د ده شعرونه دغه ټکی څرګندوي او د ده فن د دې خبرې شاهدي ورکوي او –

راسپړي يې.

هغه يواځې ځانته سوکالي نه غوښته هغه دقام اوولس د -
ښېګړه و مين اوليواله وُ پدغه مينه کې هغه دپتنګ د سربازی
دجذبې غوښتونکی وُ اوديوه بې خوده ليوني دسرشاره استغنا
هيله من، چې زخمي زړه يې له نورو پرهر ژلوسره په وينو کې نوږم
ورنګېږي:

استغنا ديوه بې خوده ديوانه را
پاکيزه يوه د مينې کاشانه را
زخمي زړه مې لا په نورو وينو رنګ کړه
سربازی ديوه سرتېري پروا نه را

شفيق پدې ګروهمن وُ چې د خپل ولس وېرجنه وضعه يې
دمبارزې اويوه مثبت اوښتون له لارې بدليدلای شي ځکه خود
حق په لارکې هغه دمنصور د سربازی د ولولو او همت غوښتنه کوي:

درد اوغم د محبت کې خوندسوررا
دېره ځای په ارمانونو کوه طور را
چې دحق له پاره دار په لېمه ښکل کړم
هومره جوش د سربازی لکه منصور را

شفيق چې ګوري د هېواد ځوان توکم د غربي ماديت دتورې بلا
کومې ته ننژدې کېږي او ننی تش په نوم تمدن څه ورد معنا او
روحانيت په کور تالان ګډ کړي اود ژوند فطري بنه يې بدله کړېده
نوله هغه ځايه هغه د ترقی په لور په معنوي اساس ديوه غوښتنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوي هو! د منزل په لور د باد په څېر د چټک یون:

ماديت د غرب لا هو کړو تباه کېږو
ژموږ روح ته یو غیبي غونډي امداد را
معنوي اساس مو ټینګ په خپل قدرت کړه
د منزل په لوري بیا منډه ی د باد را

شفیق - زړه بیا ځي د توحید ځای بولي - نوري میني او غوښتني له زړه څخه لیري کوي او د زړه حرم له هر ډول بوتانو پاک او سپیځلی غواړي:

آئینه چي د جهان د ننداره وشي
دا یې موږ ته د ردمند ژړه مي جام د جم را
د توحید لمبي مي سري لره سینه کي
له بوتانو نه خالي د زړه حرم را

شفیق د شلم قرن د جاهلیت او وحشت په تیارو کي د حق د ځلنده مشال په رڼا کي د پرمختګ د منزل لار تا کي که نه نو بیا به تولنه یوه لار ورکی تولنه وي له معنا او روحانیت څخه لري او د مادیت په ژولنو کي ښکېل:

په ځیګر د درد او میني سوی داغ را
سینه تول د معنی د ګلو باغ را
دي تیاره سفر کي لار رانه ورکېږي
ته په لاس د حقیقت ښکلی څراغ را

له شفیق سره د خپل هیواد د پرمختګ او ترقی تلوسه وه او یډي

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوریده چې خنګه یې هیواد د طبیعي خدای ورکړي شتمنیو سره بېرته پاته دی څکه خو هغه د دې ارمان چې هیوادیي خوږمو چې ترټېټ ټېري د بره تګ او ترقي منزل ته ورسېږي له همدې امله هغه په شپه کې د کال له منزل وهلو پېړته یله لارنه لیده:

دې تورتم کې لکه لمر هوموره مشال را
د ېرو مخکې لاروو پورې وصال را
قافلې نه وروسته کېږي ساعت کم دی
په شپه کې موږ ته توان د تلو د کال را

موږ مخکې وویل چې شفیق چې هرڅه له خدایه غوښتل د ولس او هیواد له پاره یې غوښتل او خپل ټول استعداد او صلاحیتونه یې د غه هدف ته وقف کړي و او حتی خپل ذوق او تمنا هم:

ماله نږو زخمي زخمي په درد دوا را
آزادي او حریت پدې دنیـــا را
چې د قام په درد مې وخوري هغه خوښ کړي
همې شانې شکلې ذوق وتمنـــا را

بل ځای لدې هم یل مخکې ېږدي او وایي:

سینه پاکه له وهمونو له وسواســــرا
سینه محیط کې مې آواز لـه انعکاس را
چې خدمت یې قوت ورکړي قام تېر ته
هغه مې هغه با زو او هغه لاس را

شفیق چې پر خپل هیواد مسلط نا مطلوب شرایط ګوري چې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځینو منفي سیاستونو لوری ځنګه د ده وطن د بلا خولې او دبربادی کومې ته نږدې کوي نو لکه هر وطن دوست شاعر دی هم وځوریږي خوله د غه دول ګواښونو سره د مقابلې له پاره د ولس د ټولو پرګنو د ټینګ وحدت او همالرخیز تحرک غږ پورته کوي چې د دا راوان خطرناک سیلاب مخه ونیسي د هغه سره سیلاب مخه چې په رښتیا هم تباه کوونکی او ورانوونکی.

که دا یوچې هم پدې شانې اوسېږو
نو په مړو او معدومو به شمېرېږو
راځئ هله چې لاس ونه سره ورکړو
ګني دا سیلاب چې راغی تباه کېږو

هغه له وطن سره د مینې او د خپل ضمیر غږ او د وجدان او احساس د څرګندونې دا دول ترجماني کوي:

مونږ په ایشیا کې یو مسعود افغانستان غواړو
مونږ حکومت او حاکمیت د پاک قــران غواړو
اباد په سوله امنیت با ندې جهان غــواړو

د قام خادم چې وي هغه ځلمی امام دی زمونږ
لکه نسیم د باغ ګلونو ته پیغــام دی زمونږ

شفیق د خپلې لارې او مرام له پاره د فعالیت او مبارزې ستونزې لیدلی او پدې لارکې یې کړاوونه او ناخوالې یې حتمي ګڼلی خو لدې سره دا ده وچې حوادث یې دا رادې لوری نشي بدلولی او ستونزې او خطرونه یې له هدف څخه نشي ګرځولی:

(c) ketabton.com: The Digital Library

مړه به نشي اراده مې حـاد ثوکې
راسره چې عالي دومره روحيات دی

شاعران جذباتي محلوق دي شفيق ته هم چې کله درد ورشي او د ظالم لاسونه هماغسې د مظلوم په وهلو تکولو شـنـه وکوري نو دا فرياد يې له خولې ووځي:

دا تو ميبي مې چې اغزي د زړه په سترګو
کوم بې رحمه کوم ظالم او کوم صياد دی
چې آسمان په ظالمانو نه رالـوېږي
معلومېږي بې تاثيره مې فـرياد دی.

شفيق د خپل اسلامي او ملي غرور په تکيه پرخپلو تلو بد خواهانو او د ښمنانو يې درونداو دادمن غږ کوي، خپل تېر برم ورته يادوي او په شومو نيتونو پورې يې خاندي او ټوکې کوي:

د بستان کې د ايشيا چې زه استاد وم
تالوستله هغه وخت کې سيپاره
مخ دې تور شه اوس زما سره دعوه کړې
ته او خدای نو په هغه قـواره

شفيق متعهد او ژمن شاعر و هغه شعر او ادب د خوښتو خيالي او رنګينو تصوراتو لفاظي نه ګڼله او نه د مداحې وسيله - هغه د شعر او ادب له پاره د تعهد او مسلک پر ضرورت قائل و - هغه ادب د ژوند، هدف او مرام له پاره پر اصل کروهمن و. هغه بې تعهده او بې مسلکه شاعر ورکه غواړي او پر هغه اورلګوي.

او ربه ژوندون پورې کړه چې نوي آزادي پکې
ورکه شاعري شه چې مسلك ورسره نه وي

هو څکه مو وویل چې مرحوم شفیق دیوه شاعراو ادیب په توګه پیژنو نه د وزیر - سفیر او صدر اعظم په نوم د شعر له مخې یې پیژنو او د فن په هنداره کې ورته ګورو. د هغه شعر او فن په هنداره کې چې د دوی د ژوند دیوې تاکلې دورې ادبي پانګه او تأثرات ګڼل کیږي او لکه څنګه چې څرګنده کړې شوه د هغه فن د ژوند له پاره دی، د پرګنو د زړونو غږ او د ضمیر آواز دی هغه چې د تولنې د مسلطو شرایطو منعکس کوونکی او د وخت نماینده ... چې د شاعر د هغه مینې او تلوسې ازانګه بنه تر بنه څرګندیدای شي چې هغه یې د خپلې ټولنې د نیمګړتیا وو د سمون او پرمختګ او سوکالۍ له پاره لري.

هغه خپل فن د مقصدیت په زانګو او د اجتماع په غیږ کې رالوی کړی د هغه د شعر هر بیت له ظلم څخه د نفرت او د خائن په مقابل کې د کینې داور بخرې بښندي او د مظلوم او بېوزلي په زخمونو پټۍ لګوي. څکه خود هغه فن ابدي دی او تلپا ته د پرون هم د نن هم او د سبا هم پې ځایه به نوي چې د هېواد د نامتو وینا وال قدرمن غمخور صیب د غه شعر را غبرګ کړو، چې محمد موسیٰ شفیق یې د افغاني کوه طور موسیٰ ګڼلی:

ته شفیق یې ته رفیق یې ته موسیٰ زمونږ د طور یې
نوم دې څکه د زړه سره خورد زړونو په جهان شو *

---

*ـ وګڼ لویه هنګامه د عبدالله غمخوراثر ۱۵۳ - ۱۵۴ مخونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښاغلی صباح الدین کشککی په «د هغه قانون اساسی» کې لیکي:
ما شفیق له هغه وخته پېژانده کله چې د ۱۹۵۰ کال د لسیزې په وروستیو کې د واړو خپلې زده کړې په بهرکې سرته رسولې وې او هېواد ته راستانه شوی وو. موږ د خپل هېواد د پرمختګ او سوکالی د پاره ګډې نظریې درلودې. او دواړو د هغو اصلاحاتو پلي کول چې بیا وروسته یې د پېره برخه په اساسي قانون کې هم شامله کړې شوه د هېواد د ترقی له پاره معقوله او سمه لار ګڼله.

کله چې شفیق د ۱۹۷۲ کال د نومبر د میاشتې په لومړیو کې له ما غوښتنه وکړه چې دده په حکومت کې د اطلاعاتو او کلتور د وزیر په توګه برخه واخلم ما د هغه دا غوښتنه په دوو شرطونو ومنله - په حکومتي چارو کې د سلطنتي کورنۍ د غړو د لاس وهنو مخه نیول او د حکومت سره پیوسته د یوه تیم رامنځته کېدل چې د هغه په څنګ کې ما ته صلاحیت راکړې شي چې د هېواد په مطبوعاتو کې بنیا دي بدلونونه رامنځته کړم.

د سلطنتي کورنۍ د غړو په منځ کې د شفیق پر خلاف احساس دومره تنګ او تېز شوی وو چې ما له هغه سره په صراحت کې یو شپه په خبرو کې دا موضوع رامنځته کړه هغه وویل چې زه هم له ستونزې سره خبر یم. د سلطنتي کورنۍ غړي په هېواد کې د رامنځته شوو پېښو نه خواشیني شوي وو او سوهېدل چې په هره بیه به د قدرت واګې د دوی له لاسونو وځي. هغوی پخپله مخه کې د کلکې ارادې خاوند یو صدر اعظم لیده چې په حکومتي چارو کې د سلطنتي کورنۍ د غړو د لاس وهنې د مخنیوي په کړون یې په اساسي قانون کې د شاملو موادو د پلي کولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

پخه اراده کړې وه.

دسلطنتي کورنۍ ځينې غړي اوکينې لاسې له دغه بدلون څخه په وېره کې شول. هغوی پخپل ځنګ کې ديرې نوی دورې اوپرېکنده اوپاخه هوډ مشرتابه رامنځته کيدل ليدل چې په راتلونکې کې يې دقدرت د لاسته راوړلو دپاره دهغوی پخوانی هيلی له منځه وړلې.

شفيق دسياسي ګوندونو، دولايتونو دجرګو اوښاروالیو د قانون په پلی کولوکې چې هغوی ته بنيادي ضرورت محسوسېده دپاد شاه منظوري ترلاسه کړه. له دې پرته دهغه حکومت په پام کې لرله چې دمظاهرو په ګډون دعامو غونډو دتنظيم قانون هم پلی کړي.

د مطبوعاتو قانون چې په ۱۹٦۵ کال کې د محمد يوسف دانتقالي حکومت په دوره کې نافذ شوی ووهم تربياکتنې لاندې ونيول شو. پرازي هغه جريدو د خپرېدو حق درلود چې په يقيني، بشپړه اوفعاله توګه يې داساسي قانون ارزښتونه دهغه د هدف اومتن په نظرکې نيولو په پام کې نيول.

دملکي مامورينو قانون چې د هغه تصويب دژبې پرمسئله - څنډېدلی وتصويب شواوپه هغه پورې اړوند اختلافونه په اريانونکی توګه له منځه يوړل شول.

د دې دپاره چې دغيرحکومتي مطبوعاتو سره يې مرسته کړې وي دهغوژمنو پربنا چې دحکومت په کړنلاره کې يې ښه نيولې وه اعلان کړه چې دحکومتی اعلانونو موسسه به داونيزو جريدو په سلوکې د برش اود ورځپا پو په سلوکې شل چاپي لګښتونه ددولتي اعلانونو له لارې ورکوي. ده پرې ليکلی صدراعظم شفيق وتوانيده چې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

آزاد ومطبوعاتو سره یو دول بنې اړیکې را منځته کړي.

د شفیق په دوره کې لا د پیرا افغانستان د خپلوخپرونو په لړکې پنځه وخته آذان پیل کړچې د هغې وروسته به د هیواد له نامتو عالمانو نه یو تن د اسلام د سپیڅلی دین دار زښتونو په رڼا کې د هیواد د پرمختګ او سوکالی دپاره دعا کوله.

د شفیق په حکم د شهرغلغله رستوران چې د حاجی یعقوب جامع جومات ته مخامخ ؤ او د هغه نه د عیاشی او فحاشی دیوې اډې په توګه کتل کېده او چېتیده او هلته د دولت مخورو تګ راتګ کاوه بند کړ.

همدغه راز د مرستون تیاتر (منډوی صحنه) چې هغه هم د فحاشی د یوه مرکز بڼه غوره کړې ؤ وتړل شو.

همدارنګه د شفیق حکومت د بهرنیو هیوادو د ځینو سفارتونو او بیر شمیر افغانانو د مخالفتونو سره سره په کابل ښار کې د یوې کلیسا د ورانولو امر صادر کړ. دغه کلیسا د دارالامان د سړک په اوږدو کې د روسیې د سفارت تر څنګ په قاچاقي ډول جوړه شوې وه.

په کورنی او بهرنی سیاست کې د شفیق نوښتونو په حقیقت کې د ده د حکومت او رژیم دوام د له منځه تلو زمینه برابره کړه. په دې برخه کې د ده تر ټولو مهم کار د ایران سره د هلمند رود د اوبو د تړون لاسلیکول ؤ. ده دغه تړون په هیواد کې د ننه او په غیر مستقیم ډول د روس لخوا د سخښو مخالفتونو سره سره لاسلیک کړ.

شفیق له هغو لومړنیو کسانو نه و وچې د ثور د بد مرغې کودتا نه پس سمدستی ونیول شو. هغه یې د نورو ځوانیو لوړ رتبه بندیانو سره د ملي دفاع د وزارت د ودانۍ په تر ځمکې لاندې سمڅو کې تقریباً یوه اونۍ بندی

ساتلي وو. د هغې میاشتې په ۲۳ یا ۲۴ مه نیټه یې د شپې د لسو بجو په شاوخوا کې د یو شمېر نورو بندیانو سره دو دانې نه وایستل. خلیل الله چې بیا وروسته د کارمل رژیم کې د جنرالۍ رتبې ته ورسېد او د دفاع وزارت د مرستیال څوکۍ یې هم ترلاسه کړه کله چې د خلقیانو په وخت کې د پرچم ډلې د نورو لوړو غړو په څېر د خلقیانو لخوا بندي شوی و په جېل کې یې د نورو بندیانو په وړاندې اعتراف کړی و چې ده شفیق د کابل په هوایي ډګر کې په تومانچه په سر وویشت.

د اساسي قانون په عملي کولو او له ټجیبنا اکبر او بنکېلا کګرو څخه خلاصون په لاره کې د شفیق لیری لید او ستر همت تر ټولو پاتې وي شفیق په دې عقیده و چې افغانستان د خپل (۳۱۶۰۰۰) مربع کیلومتر مساحت او تقریباً ۱۵ ملیوني نفوس په سلو کې د ۲٫۵ کلني زیاتوالي په پام کې نیولو سره کولی شي چې د ودې او مدني آزادیو په برخه یو مثالي هېواد وګرځي. هغه عقیده درلوده چې په افغانستان کې به بېلا بېل قومونه او نژادونه د یوه د اسې واحد ملت د منځته راوړلو مخه ونشي نیولی چې په کډه سره د خپل پرمختګ د پاره کار وکړي. هغه د خپل څرمیاشتني صدارت په موده کې په ډاګه کړه چې انسان کولی شي دیرې نا اندوله شورا سره په بریالي توګه کار وکړي. هغه او د کابینې غړو به یې پرله پسې څو ساعتونه په صبر او ټینګار سره کار کاوه هغه هڅه کوله چې د خلکو په منځ کې د ملي پېژندګلوۍ احساس منځته راولي*.

ډاکتر حقشناس په خپل کتاب «د سایس و جنایات روس در افغانستان»

---

*- د نېایات تفصیل له پاره وګورئ د هغه قانون اساسي اساسي... د صباح الدین کشککي لیکنه له ۸۰ - ۹۵ مخونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې لیکلي:

روسانو د شفیق د حکومت پر نسبت د خپلې ویرې او غوسې له مخې په ژوره توګه داوضاع څارنه کوله او په سخته اندېښنه کې لوېدلي وو او د لارې ګودر د پیدا کولو په لټه کې ؤ، ځکه دوی پوهېدل چې له یوه تازه کار، حساس، پوه، هوښیار او ځیرک او بانرژۍ حریف سره نښتي کولی د دوی، داراو تهدید له لارې مخکې ولاړ شي ځکه خو روسان پدې لټه کې شول چې هر څنګه وي سیاني شفیق له منځه یوسي دوی لومړی دا هڅه وکړه چې دربار پدې قانع کړي چې شفیق له مخې لیرې کړي خو ونه توانېدل. روسان ورځ تر ورځې د شفیق له اجرایي قدرت څخه په تشویش او ویره کې لوېدل.

شفیق له ایران او پاکستان سره د روسانو تو طیئو او شیطا نتونو له مخې دارېکو خبر پرتیا نه متوجه ؤ ځکه خو هغه هڅه کوله چې له دغو ګاونډیو اسلامي هېوادو سره د روابطو له منځه دغه سړطاني دانې لیرې کړي.

د هیلمند او بنو ترون وروسته شفیق له خبریالانو سره په مرکه د — افغان ملت د جریدې د خبریال د دغې پوښتنې په ځواب کې چې د پښتونستان مسئله به هم پدغه ډول حل کړی شي وویل هو!

موږ نه غواړو افغانستان د پښتونستان قربان کړو.

روسانو د خپلو ټولو امکاناتو په لګولو غوښتل شفیق له منځه یوسي پدې اړه لنده او اسانه لار چې د روس د ګټو تضمین وکړي او د مستقیم تېري او تسلط لار ورته برابره کاندي په لومړي قدم کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه د داؤد خان رامنځ ته کول ؤ خود خپل تیري او تسلط د مقدمې په توګه ترې کار واخلي .

په خارجي او داخلي ډګرونو کې د شفیق نوښتونه او جدي کړنې د دې لامل وګرځېدې چې افغانستان به په لږه موده کې په خپل ځان متکی شي او د شپکیلا ګر ولومې به وشلېږي لکه چې په ۱۳۵۲ لمریز کال د ثور په ۲۷ اعلان وشو چې ۱۵۲ صنعتي پروژې د ۴ ملیونو افغانیو په لګښت په پنځه کلن دوران کې پېل کېږي چې د هغې د په کار لوېدنې او ګټه اخیستنې سره د هېواد کمې ارتیاوې پوره کېدلی شوې د ۱۳۵۲ د جوزا په ۲۳ نېټه اعلان شو، چې ۱۰ بېلا بېلې فابریکې د ۲۳۰ ملیونو افغانیو په لګښت جوړېږي چې د تولید ، د کارګرانو له پاره د کار د پیدا کېدنې ، پانګې اچونې او د ارتیاوو پوره کېدنې او داخلي منابعو د په کار لوېدنې له مخې یې ځانګړی اقتصادي ارزښت درلود. د پوهنې په برخه کې هم ځانګړي پاملرنې ترسره کېده او لیدل کېدل چې د یو لړ علمي پروګرامونو د عملي کېدو له امله به د فرهنګي استعمار د نفوذ مخه او د ځوانانو د افکارو د مسموم کېدو لاره ونړول شي د لوړو زده کړو د وزارت تأسیس او د لوست د زده کړې د پروژو له نوې سره په علمي او عملي بڼه عیار ول په ډېره جدي بڼه او چټکتیا سره پرمخ بیول کېده .

د دغو ټولو جدي او اغېزمنو هڅو جریان چې د هېواد د اقتصادي حالت او د وګړو د بدبختي ، فقر او لوږې او بېکارۍ د عواملو د له منځه وړلو او د بهرنیو طاقتونو د نفوذ د مخنیوي په لاره کې ترسره کېدل د مسکو د ویرې او غوسې او رنو ر هم ژبغرانده کړاو لدغه ویرې چې

هسې نه دغه پسته اوتوده مرۍ چې کلونه کلونه يې دهغې د ترلاسه کولو له پاره هلې ځلې کړې له لاسه ورکړې دشفيق دحکومت د نسکورېدو له پاره پر داؤد خان لاس وواهه او خپله مخه يې پرانيستلې پرېښودو. اوکرملين له خپلې مخې يوسترخنډ چې هغه ديوه پوه، هوښيار، مدبراوعامل حريف موجوديت له منځه يووړ»*

مرحوم شفيق د خپل صدارت د پرلنډه موده کې وکولی شول چې د اسلام د ښمنه عناصرو د فعاليتونو په وړاندې د يوه کلک بند بنسټ کېږدي او د لادينيت او فساد پر ضد کې اصلاحي فعاليتونه بسيج کاندي.

ټولو موقوته خپرونو ته لارښوونه وشوه چې د اسلامي مقالو او مضامينو له پاره اختصاصي مخونه ولري د اداري فساد په تېره رشوت پر ضد د شفيق د حکومت هراړخيز فعاليتونه او د سلطنتي کورنۍ د ځينو خودسرو عناصرو مقابله د شفيق د جرئت او شهامت ښکارندوی گڼل کېږي.

د گهيځ اسلامي جريده د ۱۳۵۱ لمريز کال د دلوې د لومړۍ نېټې په گڼه کې ليکي:

«ښاغلی شفيق په خپله مطبوعاتي مرکه څرگنده کړې چې موږ د خلکو هيلې د اسلام د مقدس دين د اساساتو د پيروی په اړه درک کړې او هغه دردچې په خلکو کې له مقدساتو سره د بې پروايۍ او ساتېرۍ له اړخه پيدا کېږي ما خپله حس کړی موږ به خپل ټول توان د دغه ړول سرغړونو د مخنيوي په لار کې په کار واچوو»

---

*- دزيات تفصيل له پاره وگورئ دسايس وجنايات روس در افغانستان - ډاکټر حقشناس ۲۲۲ - ۲۳۰ مخونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کهیځ لیکي «د ښاغلي شفیق دغه څرګندونې زموږ په نزد څکه

د تبصرې او پاملرنې وړ دي چې پدې وروستي لسیزه کې د حکومت

یوه مشرهم نه یواځې پدغه ډول صراحت د دغه وړ سرغړونو په هکله

نظرندی څرګند کړی او دهغو د مخنیوي په لارکې یې د مسوولیت

احساس ندی کړی بلکې غالباً هغه څه چې د خلکو په وړاندې له

مقدساتو سره بې پروایي او ساتیرې ګڼل کېږي دوی بې پروایي او-

دښمني نده ګڼلې او هغه یې د سیاسي ډلو ترمنځ یو ډول اختلاف-

ګڼلې همدا رنګه هغوی د دغه ډول سرغړونو د مرتکبینو د اصلي

څېرې له بربنډولو څخه ځانونه ګوښه کړي او دا جرئت یې نشو کولی

چې د هغوی له څېرو پردې لیرې کړي او هغوی لکه څنګه چې دي-

هغسې معرفي کړي. وروستی ټولنې ته وروښیي او د قانون منګولو ته یې وسپاري»

کهیځ په پای کې لیکي «موږ پداسې حال کې چې د ښاغلي صدراعظم

شفیق د دغه احساس او درک هرکلی کوو زیاتوو چې زموږ په عقیده، دیوه

صدراعظم تر ټولو ستره دنده پداسې شرایطو کې چې افغانستان د تاریخ له

نازک پړاو څخه تېرېږي دا ده چې اسلامي ارزښتونو ته پاملرنه وکړي او د-

اسلام د مقدس دین د ښکنځلو او لاربېرونو په رڼا کې د ما دې پرمختګ

په لار کې ګړندی قدمونه واخلي»*

شفیق که طالب وُکه محصل - که د دولت مامور وُ او که په پوهنتون کې

استاد - سفیر وُ او که وزیر او صدراعظم د هېواد د پرمختګ او له هېواد څخه

د بېبیا ګړو د لاس په لنډون او د نړیوال استکبار د توطیو او مانوو څخه

د هېواد د ژغورنې او په خپلو پښو درېدنې هیله او احساس یې په زړه کې

---

* - کهیځ اسلامي جریده د ۱۳۵۱ هـ ش د دلوې د لومړۍ نېټې ګڼه

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

غورځنګونه وهل هغه دهېواد د پرمختګ سخت لېوال وُ چې د ده دغه ميني او احساس څرګندوي دده له ليکنو او شعرونو او شپه او ورځ کار او عمراني پلانونو او موقف له مخې ښه ترا لګېدی شي .

خوځنګه چې نړېخور ښکېلاک د دغه دول هستيو په دښمني او له منځه وړنه کې په هېڅ ډول وحشت او شيطانت ډ ربغه نکوي او د غه ډول کسان تر ټولو لومړي له مخې ليرې کوي . او د خپلو استعماري ناولو اهدافو په لارکې يې سترخنډ بولي ځکه خوېې په دښمنۍ کې په هېڅ ډول جرم او دسيسه صرفه نکوي نو خپلې خبرې د شهيد شفيق پدغه وينا پای ته رسوم چې هغه د صدارت په وخت کې د هلمند داوبو د ترون په هکله د توضيحاتو په لړکې کړې وه :

زه د افغانانو په فطري دراييت بشپړ عقيده لرم او نن يو ځل بيا د دغه درايت له مخې حساب او پر هغه تکيه کوم هغه څه چې زموږ په توان او سنجش کې وو هغه مو د هېواد د مصلحت او ګټو د تأمين په غرض تر سره کړل د دغه مصلحت او منفعت وروستي تشخيص د افغانستان د شورا په واک کې چې د خلکو د ارادې ښکارندوی ده ځای لري . که زموږ کړنې يې سمې وګڼلې زه او زما ملګري به ښکمرغه وي چې هېواد ته د خدمت مصدر ګرځېدلی دی او که زموږ په کار او سنجش کې تېروتنه وه مونږ بيا هم نېکمرغه يو ځکه چې د دولت اساسي قانون پرېښي دي چې د يوه حکومت تېروتنه پرېښي او وراتلونکی ترکم وتپيلي شي .

لوی او توانا خدای دې چې کردې چارې او کارونه د هغه په لاس کې دي زموږ هاند او غيرت ومنې او ګرځوي او د هېواد او خلکو ملي او مرستندوي شي *

---

* - وګ : جبهه ملي جريده د ۱۳۵۱ هش دکب د ۲۴ نېټې ګڼه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

* * *

ما توقعات مردم خودرا در قسمت پیروی از اساسات دین مقدس اسلام درک کرده ودردی راکه از نگاه بازي کردن با مقدسات مردم پیدا می شود من هم حس کردم وماسعی خودرا برای جلوگیری از تخطیهای درین قسمت به خرچ خواهیم داد. *

ويک گډيځ جريده د شفيق د مصاحبې يوه برخه .

د ۱۳۵۱ لمريز کال د دلوې دلومړۍ نېټې ګڼه

الحاج ننګيال

د ۱۳۶۷ لمريز کال د ورى ۳۰ مه

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

د سرخبري

دا شعرونه هغه وخت ویل شوي چي ما په دارالعلوم کي درېدې — مجهولي آینده خواته زړه اونا زړه په وېره وېره خا پوري کولي. دهغي نه وروسته زما په ژوند کي ډېر تحولات پېښ شول. دهغي آینده ډېر برخه «اوس» شوه او که زه د دې اوس نه په دې کم وکیف خبر وای ما به د هغي حال نه په هماغه تنګ «تریواو تېه تیاره دارالعلوم کي دوه اودرېي کلونه جوړکړي وای.

د طالبانو په دنیا کي دې خورو ورواند ښبنوزما دځواني د ماشوم توب په دوره کي د الفاظو جامې اغوستې دي او وا قعاً ما ته دغسې ښکاره کېږي لکه یو ماشوم چي د تېې تیارې دنیا نه رڼا ته راووځي. د دارالعلوم تیاره هم د موږ د کېدې د تیارې نه کمه نه وه.

خود دارالعلوم د نیا یوه نښه هم لرله چي یوه نادره شان خودي ورسره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملګري وه اوپـوداش ؤچې اومې خښتې يې پخولې. دسرې نه به يې هغسې شکاک جوړولو چې ديکارت به يې په هديره کې په خپله خبره پښېمانه کړ. د دارالعلوم دغې مېوې ته کله کله زه دهغې اوسپنې نظرکوم کومه چې په سندان باندې بې رحمه تکول شوې وي. که په اوسپنه کې پوره متره نه وي پوټې پوټې شي اوچې ړشتياني اوسپنه وي هغه وغځيږي، بيانوخوښه دا ينګرده چې څه شی ترې جوړوي.

زه چې اوس داشعرونه لولم د دارالعلوم د دنيا د دې تولوړنکونو نښې پکې شته مګر وړه وړه هغه تاثرات اوانفعالات هم راټول شويدي کوم چې زما طبيعت په هغه دوره کې دآئينې غونډې ديوال څای نه بې چاڼ او بې غلبله سره را خيستي دي.

کابل راډيوته چه داپاڼې دچاپ دپاره وسپارل شوې زه په مصرکې وم. دهغې څای نه ماډېرو آشنايانو ته اسرې وکړې چې دچاپ کارته يې پام وکړي اوځينومخصوصاً زما مشراو محترم دوست صديق الله رشتين چې هغه وخت د پښتوټولنې رئيس ؤخواري هم وکړه.

خوکله چې زه له امريکې نه راوګرځېدم هرڅه ترې تم شوي وو اوپه ډېر شوا خون مې يوځوپاڼې په مطبعه کې وموندلې چې دکوم بد قسمته ماشين کار دغرمې دوه ی يې شلورکاله په خپل تخرک کې تاوده کړې ساتلې وه.

اوس ځينی دوستان مخصوصاً ښاغلی حبيب نوابي بيابيا راته وائي چې داپاڼې دې ضرورسره يوځای شي زه ددوی داخېږمنسم خو دابلـېې نشم منلی چې زه په دې شعرونو کې دڼن په رڼا کې ګوتې ووهم. دی يوځو نظمونو زما دڅه وندانه ديوې معينې دورې تاثرات اوخاطرې پخپلې غيږې کې امانتي ساتلې او زه د دغه امانت خيانت ته هيڅکله تيار نه يم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیغام

د ژوندانه دکار او فعالیت د تود و هنګامو په شا و خوا کې د کوشش او مجاهدې د جذباتو د تازه کولو او د سرور و ارادو او احساساتو د پخلا کولو د پاره یوازینۍ وسیله شعر او ادب دی.

د وجود او امکان په لامتناهي فضا کې د مینې او محبت، سوز او ګداز، درد او جفا او د حسن او جمال د انداز د تمثیل د پاره د شعر او شاعرۍ تخلیق شوی او د انساني ژوند په مختلفو ادوارو کې شاعر د دې وظیفې درون د مګر خوند و ریار په خوراد لچسپی او علاقمندۍ په خپلو اوبوا خیستی او د ژوندانه د هرې کرشمې او هر ناز او انداز نه یې په یوه ډېره ښکلې او زړه وړونکې پیرایه کې ترجماني کړې ده. د عقل او فکر په جولانګاه کې د خیال ترورو پروازونو زما د سینې په نغرۍ کې د یو ویده خوبولن نه یو څو وار خطا بځړې راوالوزول او د «پیغام» په نامه یې د پښتو ادبي ګلشن د پیمخو ګلونو بلبلانو ته په مینه وړوړاندې کړل.

دا سندرې چې دیو مات زړه د بې سوره رباب داوم غږ و تار ونو په تال - چې هغه د یو سرشار او تپېدونکې ذوق په ډېره شاباز ترنګ بدلې - ویلې شوېدي زما غوندې د یو آرزومند او ارمانجن شاعر اسرې، زما اوښکې، د ضمیر آواز او د خیال ګلونه دي.

لکه څنګه چې شعر او شاعري د حسن او جمال او د قدرت د رنګین تکوین

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره غاړه غړي ده نو ځکه شعراوادب وچ په وچه یوازې خشکې فلسفې ته خاصول زما په خیال داد ب اوشاعرۍ سره یوه لویه ګناه ده. په همدې لحاظ په دې مجموعه کې دعصر، حیات اومحیط دالقائي مضامینو یاد ملي اواجتماعي احساساتو نه پرته د شعراوادب د حقیقي دوستانو او د حسن اوجمال د هواخواهانو دخوش طبعۍ د پاره دمینې اومحبت یا په بل عبارت دعشقي اوتغزلي اشعارو چاشنی هم تیاره شویده.

بنا پردې نو دجمال منکرین، یاهغه کسان چې د خالص تغزل طرفدار دی اوشعراوشاعرۍ دژوند دپاره نه وسیله کوي دا دواړه د دې کتابګوټي دمطالعې نه حظ نه شي اخیستی.

په هرحال، زه دا د خپل ناقلاره زړه نا زولي ارمانونه اود سوي سینې تاوده فریادونه ستاسې په مخکې ږدم اوپه تمه یم چې داګرمي اودیوعالم سوزاوساز د جهان نه راغلي ناري سورې به زما د لالهانده او وارخطا ځلمیتوب د یورنګین سوغات په نامه ومنئ اوزما دامیداوارادې په کالبوت کې به د حوصلې ساه واچوئ.

په مینه. م. شفیق

کابل دارالعلوم

حمل - ۱۳۳۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۱)

ماله غېږ د محبت کې ښکلي ژړوند را

ژړندګي د جست او خېز لکه سپند را

بوالهوس يې چې لړی په عيش ونوش کې

د عمل سپينو خولو کې هغه خوند را

(۲)

استغناء دي بېخوده ديوانه را

پاکيزه يوه د مينې کاشانه را

زخمي زړه مې لا په نورو ويښو رنګ کړه

سربازي د يو سرتيري پروانه را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳

سرمنزل دآرمانونو انقلاب را

ډېروندون دمشکلاتو سره تاب را

دمستانو غونډې رندې آموخته کړه

سرنوشت مې باب دمینې دکتاب را

٤

افتخار د محبت په ښکلي تاج را

سمندر نه اور دمینې کې خراج را

په ښکلي او په ماڼې مې لارې توکړې

ته غنا د زره اتوم په احتیاج را -

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵

په زړه کور کې مې د مینې مشال بل کړه

لیونی غوندې سر خوده طبیعت را

د ثریا نه چې تر عرشه یکې ځای شي

د هدف په دایره کې هاوسعت را

PROPERTY OF ACKU

٦

درد و غم د محبت کې خوند سرور را

دېره ځای دار مانو په کوه طور را

چې د حق د پاره دار په لیمو شکل کړم

هو مره جوش د سربازی لکه منصور را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۷)

ماله ژوند د طوفانی غونډې جهاز را

خاص یو تا ته مې ملا تیته د نیاز را

ستا د نهو آسمانو پردې چې وشلوم

هومره زور، قوت د مینې د پرواز را

(۸)

د تاثیر نه ډک یو تود او ګرم آه را

د زړه کور مې د دردونو منزلګاه را

کړه سپور مې غونډې درنه کره مې پورته

هسې نه چې په خفت عروج د ګاه را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۹

مادیت د غرب لاهو کړو تباه کېږو

زمونږ روح ته یو غیبي غونډي امدادرا

معنوي اساس مو ټینګ په خپل قدرت کړه

د منزل په لوري بیا منډې د بـاد را

۱۰

آئینه چې د جهان د ننداره وشي

دا یو موټی دردمند زړه مې جام جم را

د توحید لمبې مې سرې لره سینه کې

د بوتانو نه خالي د زړه حـرم را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۱

سرولمبوکې سمندر غونډې آرام را

په خپل لاس مو نږ له دخپل فکر زمام را

چې ورږمه د حرکت اوژوند پکې وي

د سحر د باد په خوله هغه پیغام را

۱۲

زړه د درد د ملغلرو خزینه را

د هدف بام ته د لوړ همت زینه را

ورانه مینه مې په مینه ښایسته کړه

د پاک عشق په سرولمبو سوې سینه را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۳

په ځيګر د درد او مينې سوی داغ را

سينه ټوله د معنی د ګلو باغ را

دې تياره سفر کې لار رانه ورکيږي

ته په لاس د محبت ښکلی څراغ را

۱٤

يو مواجه طبيعت لکه درياب را

د ياري غوندې ټوپونه اضطراب را

بېنوا سره باران په ګريوان و کړم

هسې نرم، او به زړه لکه سحاب را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۵

توقع نه خدایه طبع بېگانه را

د زړه کور د پاکۍ مینې کاشانه را

قناعت او استغناء مې په نصیب کړه

دا نه غواړم د شاهانو سامانه را

۱٦

زولنې دا ندېښنو راته پرتې دي

یو طوفان د پاکې مینې د جنون را

چې سره خوامې پرې باسي په خمود کې

دي نه شپې د درد و غم په مېږتون را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۷

دتقلید زولنې ماتې کړه زمونږ نه
دعمل جذبوکې ذوق دابتکار را
فریادونه رسوم بارګاه دعرش ته
آه دزړه ته مې آسمانه لویه لار زا

۱۸

دڅروندو په صف مې شمیر کړه که دانوې
دنیمګړې څروند عوض کې پوره مړګ را
زه به خوله د شکایت نه مهرولاک کړم
ته ګلشن له دڅروندون مې سازوبرګ را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۹

چې راحت پکې د قوم او جمعیت وي

ماله فخر دا زمینت په دې کړا ورا

چې سکه دې دا فلاس زما په نوم کړ

نو په زړه د محبت کانه جراؤ را

۲۰

په سینه کې یو د مینې مست طوفان را

دیقین په رڼا محو تورګمان را

په زړو قصو مې زړه ستړې ستومان شو

نوی عصر، نوی ژوند، نوی جهان را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۱

قربانۍ چې سرنامه دکوم اثر وي

مدرسه کې درس ددغسې مضمون را

تماشې لره چې ښکلې پردې پرېږدي

زولنې په پښو د مینې د مجنون را

۲۲

په لمبه د عشق پتنګ هومره ګداز را

زړه محفل د محبت د سوز و ساز را

که مې شمېرې په تکیه د مفلسانو

په دولت د محبت راله اعزاز را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۳

خمخانه د محبت کې بېباکي را

په يوه جرعه د ميو بېـــواکـــــي را

چې کړي د ې د تکليف کره را په غاره

نو د نور له قيود و خـــلاکي را

۲۴

ناقلاره رنځ د مينې لـــه دوا را

د وصال په مستانه ميو شـــفا را

د شين خال غوندې به پښې په تندي ږدم

افتخار د پا بوسی لـــکه حنا را

(c) ketabton.com: The Digital Library

٢٥

ديارانوسره مينه په اخـــلاص را

دګوهـروپسې هڅه دغواص را

چې د مينې دخوزند چراغ نه چورلي

طبيعت لکه پتنګ غوندې رقاص را

٢٦

چې منې پې نازنيازهغه دلـــبررا

نغرى سـيـنـه دمينې د شـــرررا

موجوديت مې حق دپاره ټول فداکره

تېروغشو دجفاله سينه سـپررا

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲۷)

دسحرچوپه چوپیاکي غریب ووي:

ماله ربه دخپل مرګ اوښوندو واک را

دادظلم اودستم دنیا دي واخله

ناولتیاد «امتیاز» نه جهان پاک را

(۲۸)

دزاهد سره په نفلو میوویش را

مفکوره دقام دخیر راله همیش را

ښه مې ورسوه قوم اوجمعیت ته

نه لرم غوندي ککرپه زهرونیش را

(c) ketabton.com: The Digital Library

٢٩

دې تورتم له لکه نمر هومره مشال زا

د ېړو مخکې لاړو وپوري وصال را

قافلې نه وړه وسته کېږو ساعت کم دی

په شیبه کې مونږ له توان د تلو د کال را

٣٠

فرعونان مو په سر پښې ږدي محوه کېږو

د جګرې تاب وتوان پخپل الطاف را

د انسان له وینو غوښو نه غذا خوري

ته نجات له هومره جور و اعتساف را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۱

دملي او د قومي خدمت په لار کي

داغراضو، شخصیاتو احساس تېپ را

دازل د میخانې ساقي دردمند ته

پیالي د درد نه ډکي نبي او چپ را

۳۲

د پتنګ غوندې د شمعې نه طواف را

دې تیاره کي ته یو نوی انکشاف را

«امتیاز» په عدل تندر دی چي لوېږي

ته ړنا د مساوات پخپل الطاف را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۳

په مکتب د عشق او مینې کې سبق را
زړه په وینو باندې سور لکه شفق را
دا بده پورې سوزېږوندون بدل کې
داشنا په غیږ کې عمر یو رمق را

۳٤

دخزان په ویره کډوبوتو ووې
روح راپود پسرلی کړه نوی ژواک را
دآزادو ملتو د سیر غوندې
مخ په پورته مونږ له همت چالاک را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۵

ماویستلي ده توبه د تشد د نه

په سره سینه ددي وطن اصلاح را

وړکارنه شودګوندی نه ارتقا ته

خوار ېښتون له دي خواریونه فلاح را

۳۶

آبرومند مي که ساتي زما خاونده

غني زړه اومړه سوله دقانع را

دجګړي دشړوندکړمي مي کمه مه کړي

يومشکل چي ورکومه بل مانع را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۷

حذر به له بېځايه احتياط را

اقتدار مې دخواهش په انضباط را

د ژوندون د جنګ جګړو په شاوخوا کې

يو ساعت هم د پېغو اختلاط را

۳۸

ستا دنيا کې بس د مينې عالي اوج را

سبا د زړه مې دې ک دخيراو درد په فوج را

ابا سيند د زمانې يم لاهو کړې

د مستۍ او شور نه ډک ژوندون د موج را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۹

انزواء او رهبانیت نه مې وساته
دعمل په څرخ مې تاو دڅروند ارت را

چې صحنه د اجتماع واره تود کړي
هسې ګرم وجذبوله سینه بټ را

٤٠

چې لري يې بلبلان دګل په سازکې
پروانه غونډي په سوزکې ها سرور را

چې وزګار شم پیروی د خپل مسلک ته
خواري خپتې له په مثل د مزدور را

(c) ketabton.com: The Digital Library

٤١

نور مې هر څه درته پرېښوده خاونده

آزادي او درد او مينه د جمال را

داشنا په غېږ کې پروت يم لوبېږم

حقيقت تعبير د دغه خوب او خيال را

٤٢

ماله زړه زخمي زخمي په درد دوا را

آزادي او حريت په دې دنيا را

چې دقام په درد مې وخوړي هغه خوښ کړم

هسې شانې ښکلې ذوق د تمنا را

(c) ketabton.com: The Digital Library

٤٣

په ټولې دریاکاروېمي که شمیري
دغې دیراوبتخاني پورې الحاق را

جنت څه کړم ستا رضامي نصب العین دی
دوفا توفیق په عهد د میثاق را

٤٤

سینه پاکه له وهمونو، له وسواس را
سبنه، محیط کې مې آوازله انعکاس را

چې خدمت یې قوت وکړي قام، تبرته
هغه مټ، هغه بازو او هغه لاس را

(c) ketabton.com: The Digital Library

٤٥

سمه لار لویه په لوري د مرا د را

داویده پښتون چې وینښ کړي هافریادرا

چې مې عزم ته دغره ویستل هېڅ نه وي

دکوشش جذبې مې وینبې د فرهــا د را

٤٦

په لاس مو نیږ له دقومي ترقۍ جــړ را

د بشـر دخانانو چراغ مـــــړ را

څوک چې غواړي: آزادي امن دې نه وي

دهغوی زوال نصیب، رنګونه خــړ را

(c) ketabton.com: The Digital Library

٤٧

یوسرشاره طبیعت لکه مینوش را

حق دپاره مال وسردورکړی جوش را

داحساس لمبې مې سرې لره سینه کې

لمبیدلی یم دردکې عقل وهوش را

پسرلي ته

نڅوي چې خپل آهنګ ته کائنات

دفطرت د ښکلي ساز هغه نغمه یې

فریاد دې چې ماحول را وینښوي

د ژړوند سیند کې ها د شور او زوږ زخمه یې

دلعل بڅري

ستا په مخ سپینې خولې چې وي راماتې

ښکاریدې لکه دلعل د بڅرو

ما پرې شونډې چې راټولې کړې شوه ډکه

لکه ستا غونډې مې خوله د ملغلرو

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغان ته

کاشکي مړوی چي مي هيڅ نه وی ليدلی

دا دستا په مرګ حساب ژوندون افغانه

نه شرمېږي تړول قومونه سره يو شول

ته شکيدلی تنی پروت يې پريشانه

اخطار

که دا يو چي هم په دي شاني اوسېږو

نو په مړو او معدومو به شمېرېږو

راځئ هلئ چي لاسونه سره ورکړو

ګوري دا سيلاب (؟) چي راغی لاهو کېږو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاته

مړاوي سترګې چې راواړوي خماري

جوړوي مې په جهان دزړه کې لاري

په اعجازدې لمبولی دا کاته دی

چې په شته مې زلزلې کړې رادوخاري

ماشوم توب

هم هغې نشاط پسې مې سترګې اوړی

چې مې ؤدزړه سره په ګهـــواره کې

تبسم مې روح نواز په شوندو بنکلؤ

هرسبق مې ؤدمینې سیپاره کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوندون

حقیقت دی افسانه ده که رومان دی

که کوم ساز دی چې نری نری غږیږي

بازیچه ده چې پرې لوبې ماشومان کړي

یوه دمه ده چې رنګ په رنګ ګډیږي

احساسات

بله لاره را نه ورکه ده زندان کې

ستا په یاد سترګې داوښکو، وینو ډنډ کړم

زړه مې وایي چې دا ټولې پردې وشلوم

په طغیان داحساساتو ځان درلنډ کړم

بنګلا

دشړندون د سترګي توب سره په خواکي
یو مرکز د قلاری او دلاسا شته

دعمل جذبې که غړندی په کار شي
تازه ګي او طراوت لره بنګلا شته

هموطنانو ته

پاکي کړي لارې د خپل قوم خادمانو لره
دوفا لاس ورکړي د صدق خاوندانو لره

دنوی عصر نیرنګونو بل افسون راوړی
سترګي په برید پرانیتی بنیاي افغانانو لره

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

وطنخواته

دملکرتوب لاره پیداکره ددوستانو سره

په یو مسلك باندې راغونډ شه اشنایانو سره

اشنائی دملکرتوب مفهوم یو نه دی ځکه

ددوی په منځ کې تفاوت شته هوښیارانو سره

دسترګولوبې

د سپوږمۍ د سپینو وړانګو په دوله کې

غلې غلې د پردې لاندې موسکیږي

په غلا غلا کاته کوي وارخطا ګورې

دا د چا سره په سترګو کې لوبیږي ؟

یوه آرزو

هغو ترو کې له بدو سترګو لرې
دواړه نا ست وی دیو شرند خوړ په غاړه

لوپه بل کې محویت هومره بېخود کړی
رانه هېرشوی دا مادی کائنات واړه

خدای ته

خومره پاک او سپین کتاب دې رالیږلی
سعادت دې دانسان په کې لیکلی

خوارمان دی د تاویل، تقلید آفاتو
رانه ورک کړو په حاشیو کې غلی غلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

دحق دښمن

علمبرد «امتياز» دښمن دحق دی
داچې کړځي اوږمېږ جګ او شمله شخه
يم لوی شوی خيل خانه دا براهيم کې
لا به خوا په دې نمرود باندې کړم يخه

ښکلي يار ته

کائنات دې په رڼا دمخ رڼا دی
ستا په غېږ کې جوړ دې دنيا ارم دی
تبسم دی زلزله د تن په ښـارده
ستا په موسکو موسکو شوېږوی قسم دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

مینه

دحیات په خوب اوده وم بوکنیدمه
دامید رڼا مي ولیده روڼ یاکـــي

قلاري مي په زړه راغله دلاسا شـوم
خومره خوند دی په آرزو او تمنا کـي

امید

دا بي غاري سینه چي کوري مینه داده
په طوفان یي دحیات کشتی لاهو ده

دلته لوبي په سر، تاج اونګ ونام شي
عاشقي په شاهي نه کیږي محـمـوده

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلوت

چې حریم دې داغیارو نه خالي کړو

کله ماهم د نسیم په څېر له در بله

ستا په شونډو مې وخوځوله د شپې په غېږ کې

او ډیوه د محبت وې را ته بله

د حیا خولې

دا شبنم د ګل په پاڼو کې ځلیږي

که په مخ دې د حیا خولې راماتې

چې په بډو بډو سترګو ورته ګوري

رب دې کړي د بوالهوس د مرګه پاتې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د محبت کرمي

د دنیا ګلزار به وچه سره میره وه
که موسکې پکې پیمخی خوبان نه وی

په ښوندون به د جمود سره تیاره وی
که کرمي د محبت په جهان نه وی

آزادي

یوه ښکلی شان لیلی د سعادت ده
چې پلوی یې په مغرب کې نیمکخو دی

یوی د زلفو یې نسیم دلته راوړی
بس علاج زموږ د وارو تلوسو دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېخودي

د پسرلي په دې رنګينو هنګامو کې
د ټنګو ټنګو ګلونو په وږمو کې
دا د چا غېږې ته ورغلم چې ځان مې
رانه ورک شو دېو مست حسن جلوو کې

تمنا

داسمان انګړکې شي چې د يوې بلې
ماډي خواته په خندا خندا دربلې
زه دستا او ته د شپې غېږکې اوده يې
زما هر خواهش ته وايې : بلې بلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسول ته

درنه زار شم سر را پورته کړه یو ځلي
په اشنا جامو کې ورک یې ستا پیغام کړو
په اسانه په کې ساو یستل محال دی
هو مره تنګ یې ستا هغه پراخ نظام کړو

غلیم ته

دبستان کې دا یشیا چې زه استا د وم
تا لوستله هغه وخت کې سیپاره
مخ دي تور شه اوس زما د سر دعوه کړې
ته او خدای نو په همدغه قواره!

(c) ketabton.com: The Digital Library

التجاء

که داغواړې چې هرڅه نه بې پروا شم
مادمینې محبت په لاړولوندکړه

که به نه ګورم پرې حق او حقیقت ته
ما په هسې بې نظر وسترګو ړوندکړه

انتخاب

په شنوترو د سپین غړه کې چې آبشاردی
دهغې په غاړه وی له ماشوم توبه

لیونی روح مې یوازې وې هرڅه نه
بې له مینې، ازادی او نسکلیتوبه

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خوب کې

د سرو ګلو دیو تل په منځ کې دواړه

غېږ په غېږ وو خوله په خوله، غاړه په غاړه

ونسیم دې ثنا خوان په ګونګه ژبه

او سپوږمۍ وه په تعظیم غاړه په غاړه

په خیال کې

د سپوږمۍ د پلوشو د سورې لاندې

په مکیز مکیز موسکې شي راسره خاندې

تسلي دې په خاموشو کتو راکړه

دواړه شونډې دې په مینه کړې راوړاندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتون ته

د هاتي غوږ کې اوده یې بې انصافه

خلک کړ ځي د اسمان په کنارو کې

ته لا وایې الف بې د تربګنیو

د نفاق او جهالت په سیپارو کې

شکوه

دې دنیا کې چې هر څه زموږ نه دي

واک د بل ځړ به د بل او کار د بل دی

مال زموږ ملک زموږ خواري موږ کړو

عیش د بل عشرت د بل اختیار د بل دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه

دا سپوږمۍ په سپینو وریځو کې ښکاریږي

چې رنګې رنګې په مخ یې راخوره ده

که سپین مخ دې دیو سپین نقاب نه لاندې

د سپوږمۍ او د نمر پورې مسخره ده؟!

تو ده غیږ

د دنیاله کیږو داره وم ستومانه

زه بیغږه وېږم چاله دې جهانه ؟

دا تو ده غیږه د چاوه چاپه مینه

دا پاسته لاسونه کړه چاپېر زمانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماشوم توب

څه وړي وړي چې د لیونتوب دی
چې شباب کې یو طوفان ورنه جوړیږي

یو صورت دیوې شوره بیخودی دی
سرشاري او بېغمي کې چې موسکیږي

شباب

لیونی غوندې یو خوب دی بې تعبیره
اضطراب دی او که تندر په سکون دی

په مستۍ پکې غورځنګ کړي په موجونو
آ طوفان د بیخودۍ او د جنون دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

بینایي

راسره وي سترګي دواړه پرده پوشي

چې يې نه لیده که هرڅوړه به وا شوي

داچې اوس په پټوسترګو هم لیدل کړي

ستا په مینه کې قسم دی چې بینا شوي

فریاد

داتومبي مې چې اغزي د زړه په سترګو

کوم بې رحمه کوم ظالم اوکوم صیاد دی

چې آسمان په ظالمانو نه رالویږي

معلومیږي بې تاثیره مې فریاد دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ضمیر اواز

مخ د تورو وریځو نه راووزمه بریښنا یمه
خاندمه ، ځلیږمه ، بې خرې سپین سبا یمه
زه د تحیر د زړه تیارې لره رڼا یمه
اوسم په سینه کې د زړه غوږ سره اشنا یمه
راچه په جذبوشې طبیعت نو زه پیدا یمه
عمق د فطرت د زړه نه دې د نیا ته راشمه
پروت یم په سینه کې د امید او د ارمان په شان
زه تورته د صدق یم ، بې ریا یم د وجدان په شان
پاک چې وي د وریځو نه د هغه شین آسمان په شان
برقرار د یقین غوندې او نه یم د گمان په شان
غږ په ګوا هانو کوم هاتفي آواز غوندې
لاولرم د غیب سره موجود یم دیو راز غوندې
پاکه تکه سپینه صیقل شوې آئینه یمه
سیند د صراحت کې لاهو شوې سفینه یمه
بام د مراد و نوته په لنډه لار زینه یمه
تږ و لاړو و ته د چولې د منځ چینه یمه

اخلم الهامونه له قدسیانو له ملک څنې
چوړلم د پښتنګ غونډې د شمعې د محفلک څنې
نه د زړه پردو کې د احساس غونډې لوبیږمه
تاته ستر ګوره اوره کې غونډې خلیږمه
زړه چې روند او کوڼ شي نو بیا هیڅ نه معلومیږمه
څه تدبیر خونیږم چې تېر وزم خطا کیږمه
ځانله چې وجدان شي قیمتي دی مصلحت زما
نه کوري ظاهرته قوانین د شریعت زما
وران یم ارتجاع سره، د غد ز نه نفرت کوم
پاکه مې الفاء ده د بښتني د خیا نت کوم
پاکي یې ساتم د آرزو ګانو حفاظت کوم
زه ناري انسان ته د وحدت د امنیت کوم
نه منمه ظلم، رحم! رحم دی آواز زما
لا ر د زړه پرده کې کړي آهنګ د ښکلي ساز زما
غواړمه انسان نه چې د درد وغم اشنا دې وي
زه غلامي نه منم آزاده د ا دنیا دې وي
بدې مې تیاره شي رڼا یې د سپین سبا دې وي
محو دې رجعت شي که څه وي نو ارتقاد ې وي
هره کالبود د ژوند له نوی ساه د حرکت غواړم
تېر دا فسانو نیم د نوی ژوند نهضت غواړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند د شرف غواړم د ښېګڼو طرفدار یمه
خوب زما عادت نه دی د شپې ورځې بیدار یمه
نه یم په تقلید کې هوا خواه د ابتکار یمه
ایکي د وجدان سره روان په یوه لار یمه

سوزم خوشحالېږمه پر قېږمه د سیند په شان
نور و پته نشته خو احساس مې وي د خوند په شان

باد د حوادثو نه د ژوند بېړۍ پنا بیایم
تا ته د نن درس کې نوی فکر د سبا ښایم
تا د حال په ژبه، تحوله، په رښتیا ستایم
زه د شلم عصر د انسان په نامه دا وایم

تېر شه د اتوم نه خو نړ جهان د امنیت کړه ساز
بېرته کړه د زړه غوږ بونه، واوره د ضمیر آواز.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه معنی؟

دومره فریب په سپین ځادر د قلندر څه معنی
په نوي عصر کې د دې زاړه دفتر څه معنی

که مفکوره د خیرخواهۍ وي په مغزو کې د چا
نو امتیاز د سپین او تور دلراو بر څه معنی

د زړه انګر چې کړي جلوې د پاکې مینې رڼا
داسې دنیا کې تظاهر د نمر قمر څه معنی

کوم استعداد چې تا پخپله خاورو لاندې کړ لو
بیا د هغې پسې د ځان ځنې سفر څه معنی

خدای چې بینا سترګې درکړېدي او دید شته پکې
بیا غور ځېدل نو له کړنګه له کمر څه معنی

په لوڅو پڅو د آشنا سره د شپې په غېږ کې
چې زه مو رڼېږم سپینې سترګې د سحر څه معنی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژېړ ګل!

«ته چې هسې ښایسته یې ژېړه ګله
ځکه تا په ځان شیدا کړله بلبله» (۱)

ستا د بوی نښې په باغ پېره داري کړي
دلته نه راځي خودي له دې کبله

کومه غوټه دې دمیني ورایله کړه
سرګوشي دې چې بلبل سره کوله؟

دادې رنګ دکوم مین د مخ اخیستی
چې دژوندپانه دې دومره ژېړه شوله؟

دلبري کړي دبېدلو په جامه کې
دا دې څه پرده په مخ وغوړوله

اورېده مې چې تاوې په ګونګه ژبه:
سترګې وونیځه لیلی له تغافله

ګوره تېر وېستې ظاهر د سرو ګلونو
خساره دې سراسر وکړه کاکله

شاو خوا درنه چاپېره ګلان سره دي
ته یې ژېړ د مسافر و غوندې څله؟

نه پوهېږم چې د دې باغیچې ګل یې
که زما غوندې راغلی له کابله

حدیقة الاندلس-قاهره
داپریل ٤ - ۱۳۵۳

(۱) خوشال بابا

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ژوند سبق

څه په سر پړ ژوندون او په امان د تحول څني
کله تر بکني چې د فلک ورسره نه وي

ځان دې بجهز کړي په قوت باندې که ژوند غواړې
نه دې څي مور چې له چې توپک ورسره نه وي

دلته دې زمونږ په خانانو ملکا نوکسي
داسې سرې کوم دی چې کوتک ورسره نه وي

خلاص به بېګناه بندي د فکر کړي زمونږ ملا
خو که زولني دو هم وشک ورسره نه وي

لاړه به خطا تيار وکو څوکې فلسفي نه شي
کله چې ملګري ايمان کلک ورسره نه وي

زه به د ساقي پيالې ته هيڅکله نژدې نه شم
ستا د خوږو شونډو جام چې ډک ورسره نه وي

پاتې به بېخونده دياري منډې رامنډې شي
ستا نه کله کله چې سترګک ورسره نه وي

اوږه ژوندون پورې کوم چې نه وي آزادي پکې
ورکه شاعري کړه چې مسلک ورسره نه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

رنګين سحر

د قدرت نه آواز راغی　　　اوږخ بدل شو د ژوندون
بيا د دهر سرنامه شوه　　　يو رنګين غونډي مضمون
د فطرت د تندي کربنې　　　کړي تفسير ديو جنون
د ګلشن خرام ته شوق کړي　　　د زړه طفل ته لمسون
د غوټۍ په غوږ کې ووې　　　بيا نغمې د سبا وون :
ستر کې پرانيزه بهار شو　　　يو منوم مرګ دی د سکون
پسرلی په پېرکې را ورو　　　ګرد شو نود ګردون
بيا بلبل او ګل پښنې کړي　　　د ليلی او د مجنون
د شاعر طبعې کړو پورته　　　سر د فکر له رنګون
حسن او مينې ته پرې ايښی　　　ځای د عقل افلاطون

د قدرت کوتو سکوند لی، په مستی، کې طبيعت دی
د جذباتو محشر جوړ دی، د رنګونو قيامت دی

د ګلشن په زړغونږکې　　　ګل په لاس پياله نيولې
د نکهت له ميوو ډک　　　د مستی، په بوی لړلې
وار خطا غوټۍ، غوږ ږدي　　　له خوب کې بو ګنيدلي

بیا د ښکلو زلفې څښتې ــــ په ګلونو د کې شــــولې
نرګس تیتې سترګې ناست وُ ــــ چې بورېې یې ورکولې
دا چې پېغلې غوټۍ خاندي ــــ خوښبا دې تېښتولې
د شبنم قطرې نسیم ته ــــ لکه طفل نازولې
د غونچې په ګهواره کې ــــ په ناز ناز یې زنګولې
د جمال د جوړې شوخو ــــ په احساس لوېې کولې
قافلې د رنګ او بوی وې ــــ چې تالا و والا کېدلې

د سینې د سینه په غېږکې، ارخ بدل کړوا رمانونو
د احساس کشتۍ لاهو شوه، د مستۍ په طوفانونو

د امید ما شوم ځلمی شو ــــ تمه یې وشوله د ځــانه
مشاطه د جمال را غله ــــ ناوې جوړه شوه د نیا نه
پېغامونه د رید ي وو ــــ پیالې وغوړې زمــانه
بیا د هوش متاع ورکېږي ــــ د عقلونو له دوکانه
معشوقې د سرو ګلونو ــــ سجدې غوړیي د برانه
ښا پېرو د حسن جوړ کړو ــــ یو ارم لـه دې جهانه
د وږمو د وزی خپرې ــــ د باغونو د فضــــا نه
غوړې زلفو لـه ګلونه ــــ مستې پېغلې له باغوا نه
د افق نه سحر ووې ــــ مبارک دې شه انسا نه

د نسیم د ساز پر دوکې، کائنات چې نغمه بار شو
د بلبلو ترانو کې، پیغا مونه د بهار شــو

مرورې ووتـراو ســه ــــ پخلاکېږي ارمـا نونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شبنم په رڼو اوښکو — ګلو مینځل مخونه
راته ښکاري چې سیالي کړي — اننګو سره ګلونه
خوشالۍ شوی سره يو ځلې — پراري شولو غمونه
بیا سواره کړه مطربانو — ګلشنونو کې سازونه
پیغلې پیغلې ګلرخانې — ورته اچوي لاسونه
سوز و ساز يې سره ګډ کړو — پسرلي کړې څه کارونه
د ګلشن حرم کې بل دی — د سرو ګلو چراغونه
د ګلزار په لوري درومي — ګلالۍ ملالۍ نجونه
بې منته شو ځلموټه — د پیمخو دیدنونه

عکس يې اخیستو د ګلو، رنګین شوی مې نظرونه
رنګارنګې رنګینۍ وې، يو عجیب «رنګین سحر» و

●○●

(c) ketabton.com: The Digital Library

دځلمو ترانه

لکه نسیم د باغ ګلو ته پیغام دی زموږ
هدف د کار او د خدمت وطن او قام دی زموږ

موږ به افغان ته یو قوي ملي وحدت جوړوو
د تفرقې د امتیاز په کور قیامت جوړوو
ورانې ویجاړې د وطن پخپل همت جوړوو
عدل انصاف او مساوات روح د نظام دی زموږ
لکه نسیم د باغ ګلو ته پیغام دی زموږ

موږ به په دین په ملیت باندې خپل سر ورکوو
د جفا غشو له سنګر غوندې ټټر ورکوو
واړه افغان ته د نهضت نوی خبر ورکوو
عقیده پاکه پاک ایمان په پاک اسلام دی زموږ
لکه نسیم د باغ ګلو ته پیغام دی زموږ

موږ به تعمیم د معارف پخپل وطن کې غواړو
نوی آهنګ د نوی ژوند پخپل چمن کې غواړو
د دښمن د حق او حریت سر په کفن کې غواړو
خدمت د قام ته چې ولاړ وي یې سلام دی زموږ
لکه نسیم د باغ ګلو ته پیغام دی زموږ

(c) ketabton.com: The Digital Library

وطن نه بد بد رواجونه رسومات ورکوو
ننځونه ولیږي، بې علمی او خرافات ورکوو
دکار د منځ منځ نه بیځایه سکنات ورکوو
بنا پر حسن اعتماد باندې مرام دی زمونږ
لکه نسیم د باغ گلونوته پیغام دی زمونږ

ظلم، رشوت، تملق دروغ او خیانت نه منو
غواړو په زړه کې درد او رحم، قساوت نه منو
سره همدرد یو بې دردي په رسمیت نه منو
ملا عالم مخلص خادم ته احترام دی زمونږ
لکه نسیم د باغ گلونوته پیغام دی زمونږ

مونږ په ایشیا کې یو مسعود افغانستان غواړو
مونږ حکومت او حاکمیت د پاک قرآن غواړو
اباد په صلح وامنیت باندې جهان غواړو
تینګ د سنجش فکر و تدبیر په لاس زمام کړی مونږ
لکه نسیم د باغ گلونوته پیغام دی زمونږ

ملي مفاد په شخصیاتو مقدم دی مونږ ته
حکم د دین - عالم او مشر محترم دی مونږ ته
دفع د ظلم په بل ظلم هم ستم دی مونږ ته
د قوم خادم چې وي هغه خلمی امام دی زمونږ
لکه نسیم د باغ گلونوته پیغام دی زمونږ

(c) ketabton.com: The Digital Library
PROPERTY ACKU

فرهنګ جهاد

«فرهنګ جهاد» د افغانستان د ژغورنده، آزادی بخښونکی بریمیال اسلامي غورځنګ د فکري او عقیدتي اصیلو کرښو په پام کې نیولو سره د کرد و مجاهدو لیکوالو، محققینو او شاعرانو د جهادی آثارو خپرولو ته چمتو دی - په تېرو د هغو لیکوالو آثارو ته چې په بهرنیو لیرو هېوادونو کې د مهاجرت ژوند تېروي او هلته د خپراوی چارې ستونزمنې او له مالي ارخه د زیات لګښت غوښتونکې دی.

ځرنګه چې زموږ ستر اسلامي غورځنګ له حساس او نازک دور ځخه تېرېږي «فرهنګ جهاد» په نظر کې لري چې د درنو لیکوالو او ادب پوهانو د مرستې او لارښوونې له لارې په نژدې راتلونکې یوه موقوته ادبي خپرونه هم نشر کاندي.

فرهنګ جهاد د هر متعهد مجاهد لیکوال د آثارو د خپراوی په اړه د دوی د فرمایش مطابق د هغوی په خدمت کې دی او بیله مالي لګښت ځخه د خپراوی ټول تکالیف په خپله غاړه اخلي؛ ځکه چې فرهنګ جهاد له مالي تنګسې سره مخ او له هېڅ لوري مرسته نه ده ورسره شوې ځکه خو به د وانه لیکوال یواځې د چاپ لګښت بخپله اداکوي.

فرهنګ جهاد د هېواد د زړو ارځښتناکو آثارو او اسنادو ساتنه او تکثیر هم په نظر کې لري او هر هغه اثر چې زموږ له جهادي پالیسی سره ارخ لګوي او ضرورت یې محسوسېږي تکثیروي.

هیله ده د تکثیر لو بیا خپرېدنک له پاره د دغه ډول ارځښتناکه آثارو په استیاز سره قدر من هېوادوال او فرهنګیالان له فرهنګ جهاد سره مرسته وکړي.

له کرد و متعهدو ورونو، لیکوالو او پوهانو ځخه هیله کوو چې پخپلو معنوي او مالي مرستو او لوړښوونو سره د فرهنګ جهاد د پرمختیا او پیاوړتیا لار آواره او د جهادي ادب د بډاینې او ساتنې په لار کې خپل مسؤولیت او رسالت تر سره کاندي.

فرهنګ جهاد د دغو آثارو د چاپولو تکل کړی:

۱ـ دخوځښت د مؤسس لوی استاد پوهاند غلام محمد نیازي د خپرو شویو مقالو مجموعه
۲ـ وینه په قلم کې - د جاهدو لیکوالو او ویناوالو تذکره.
۳ـ جهادي فتواګاني
۴ـ اسناد تاریخی افغانستان
۵ـ پیغام - د محمد موسی شفیق د شعرونو د مناجاتونو برخه
۶ـ مجموعه مقالات مرحوم محمد کاظم شارق
۷ـ افغان باقي کهسار باقي - د جهاد په اړه د پاکستان دارد و ژبو انصارو ویناوالو د شعرونو مجموعه
۸ـ د عبدالهادي هدایت د مقالو مجموعه
۹ـ معرفي جراید ومجلات جهاد افغانستان
۱۰ـ د کهیخ د اسلامي جریدې د دوو کلونو کلکسیونونه
۱۱ـ به یاد سخنور سخن آفرین سترګ استاد خلیلی
۱۲ـ تعصب او د هغه اغیزه
۱۳ـ داستانونه او ولسونه - د جهاد په اړه د بهرنیو لیکوالو یادداشتونه
۱۴ـ مجموعه مقالات الحاج مولوی عبدالرب احدی وردګ
۱۵ـ منزلونه او منزلونه - د اشعارو مجموعه
۱۶ـ د وینو نخښې - د جهادی خاطرو مجموعه
۱۷ـ کارتون ها سخن میګویند د مقاومت په اړه د خپرو شویو کارتونونو البوم
۱۸ـ تاریخچه نهضت اسلامي افغانستان.
دو شعر شیدا

داده یو څو د رانه هیوادوال به له فرهنګ جهاد څخه خپلې مرستې نه سپموي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

B
1.231
SHA
2721

دژوندون میره او بزده ده ستړی کیږي
ګوټ د شونډو د شربت درسره واخله
دوصال دیوه به مړه وي مونږ به نه یو
دا یه یاد د محبت درسره واخله

شفیق

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library